

Nadaljevanje s 1. strani

ugotovljenih davčnih organov, s čemer se strožje in določene disciplinirajo vojni dobički...

Tako se je poskrbelo za uvedbo posebne ureditve ali pa za določanje pravil o skrbi disciplini za urejanje in pregledovanje cen vojnih dobav...

Tako bodo mogli varčevalci biti mirni glede usode svojega posojila, ker bodo spoznali, da so predvsem zagotovljene obresti...

Tradicionalna oblika prostovoljnega posojila

Ko je tako vlada pripeljala k ravnovesju proračun v svojem rednem delu, ki je izraz finančne stalnosti države...

Novi petletni zakladni boni z nagradami se namreč izdajajo pod najboljšimi pogoji in zagotavljajo znatne koristi...

Ustanovitev središča za proučevanje in organizacijo novega reda

Rim, 6. jun. s. Pod pokroviteljstvom ministrstva za ljudsko kulturo je bilo ustanovljeno »Središče za študije in organizacijo novega reda«.

da izreče svojo veliko besedo omike in splošne pravičnosti. Za predsednika središča za proučevanje in organizacijo novega reda je Duce pozval nacionalnega svetnika Augenjia Coselschija...

— Nova grobova. V Mariboru je umrl železniški uradnik Alojz Unger, star 40 let. V Grazu je pa umrl tovarniški uradnik Remigius Jüngling, star 75 let, doma iz Sevnice.

Središče bo opravljalo svoje delo s pomočjo raznih komisij, katerim bodo pripadali znanstveni in sloveči politiki, ki so posebno podkovani v raznih zgodovinskih, političnih, geopolitičnih, pravnih, gospodarskih in socialnih vprašanjih.

98.50 in 100 lirami, pri čemer se upošteva, da se navedena koncesija začneja ob koncu tretjega leta.

Pri sedanjem trdnem položaju predstavlja po tem takem tekoča finančna operacija nedvomno posebno korist za podpisnika, ki upravičeno vplača in mora vplačati s predvideno namembo svoje premoženje...

Jasno je na drugi strani, da se morajo tudi v tem drugem pogledu upoštevati pri državljanu, ki naj presoja o umetnosti in splošni koristi posojila, bistveni pogoji finančne politike njegove vlade...

Popolno zaupanje v državne finance

Tako upam, da sem sicer na kratko, vendar dovolj prikazal, kakšni so elementi zaupanja glede trdnosti državnega proračuna. Pripominjam, da ne sme teža javnih posojil na narodno bogastvo in davčno zgradbo, čeprav ni lahka, vzbujati zaskrbljenosti.

Bilo bi v nasprotju z vašimi čustvi, ako bi se po vseh teh ugotovitvah posebnih in splošnih prednosti ustavil še ob normalnem in domovinskem pomenu podpisovanja posojila in pridobivanja drugih za podpis, saj gre za posojilo, ki ga pripravljamo vsem kategorijam proizvajalcev in varčevalcev.

Ob obletnici sedanje mestne uprave

Ljubljana, 4. junija.

Na praznik Vnebohoda je minulo leto dni, odkar sta župan, general Leon Rupnik, in podžupan comm. dr. Salvator Tranchida prevzela županištvu mesta Ljubljane. Te spremembe ljubljanske mestne uprave pa prebivalstvo skoraj ni občutilo...

Ker je bil na večerjši obletnici praznik, je župan povabil v petek ob 8.30 uri v svoj kabinet generalnega sekretarja Franca Jančigaja z vsemi direktorji, načelniki in šefi uradov, podjetji in zavodov kot zastopnike prav vsega mestnega službenstva.

V svojem nagovoru je župan poudarjal, da sta s podžupanom lani 3. junija prevzela upravo mesta Ljubljane v tistem duhu, ki daje novi, od Duceja inaugurirani dobi pečat in ki med tekmami boji in žrtvami pripravila novi svet kakršnega želi Bog in dostojno človeštvo.

NEDELJSKI SPORT

Zmaga Ljubljane ob slabem odporu Marsa Mars je skoro dve tretjini tekme igral le z 10 igralci Lepa, pa brezplodna igra Viča

Ljubljana, 7. junija.

Osmo kolo domačega nogometnega prvenstva se je končalo tako, kakor so že pred tekmo napovedali račun na papirju. Korotan je porazil Vič, Ljubljana pa Mars. Vrstni red se v razpredelnici obeh razredov ni spremenil.

Ljubljana je neustavljiva. Hiti od zmage do zmage. Mars, ki se ji je v prvi polovici tekmovanja še najuspešneje uprl, je večeraj položil orožje že po 35. minutah igre. Visoki izid ne pomeni samo dve točki v korist Ljubljane, temveč tudi odvzem velike šanse Hermesu.

Razpredelnica prvega razreda je po večerjšnji tekmi takale:

Table with 5 columns: Team, Goals, Points, etc. Rows include Ljubljana, Hermes, Mars, and Tobacco shop.

Drugorazredna tekma z zmago Korotana nad zadnjeplasiranim Vičem ni bila tolikšnega pomena. Pomeni pa za Korotance odobritev potnega lista za pot navzgor. Le tako jim je sedaj odprta meja med tretjim in drugim mestom.

— Tabela drugega razreda ima po večerjšnji tekmi takole lice:

Table with 5 columns: Team, Goals, Points, etc. Rows include Mladika, Zabjak, Korotan, Vič.

Ker so prihodnje nedeljo binkošti, bo IX. kolo odigrano šele 20. t.m. Tedaj bosta na sporedu: v prvem razredu tekma med Ljubljano in Hermesom, v drugem razredu pa med Mladiko in Vičem.

Kljub kratni nedelji lep obisk

Včerajšnji priveditvi je vreme naklonilo lep okvir. Sonce je pripekalo, zlasti v zgodnjih popoldanskih urah, prav s poletno vročino. Kasneje je njegova moč počasi popuščala, pridružil se je rahel vetrič, tako da so bili zadovoljni igralci in gledalci.

Vse popoldanske tekme so bile na igrišču Hermes, ki je sedaj idealna travnata ploskev. Ker je pokošena, trava ni ovirala igre. Pred vrati pa se tudi ni dvigal prah, ker je prostor še v dobrem stanju.

Ljubljanska športna publika je večeraj spet pčkazala, da še vedno rada obišče tekme, za katere pričakuje, da bodo lepe, borbene, fair igre. H glavni tekmi se je nabralo gledalcev precej nad 1000. Zal, so mnogi odhajali razočarani, ker so se dogodki razvijali drugače, kakor so pričakovali.

Tranchidi naprosil, naj tudi še nadalje posveti svojo neutrudno delavnost mestni upravi, ter mu kot prav skromen spomin na prvo leto njegove delavnosti na čelu ljubljanske mestne uprave izročil medaljo mestne Ljubljane s primernim posvetilom in mu najiskrenejše čestital k njegovim uspehom.

Po sprejemu medalje mesta Ljubljane z reliefom mestnega patrona sv. Jurija in primernim posvetilom ter diplome podžupanu comm. dr. Tranchidi, je pristopil kot predstavnik vsega mestnega službenstva generalni tajnik Franc Jančigaj ter naslovil na župana in podžupana najtoplejše besede, da že leto dni vodita mestno obelno ljubljansko v popolno zadovoljstvo prebivalstva in mestnega službenstva.

Po govoru generalnega tajnika Jančigaja je spregovoril podžupan, comm. dr. Tranchida, županu, sodelavcem in nameščencem prisrčno občutene besede zahvale za izkazano mu toplo simpatijo. Pristavil je, da je z veliko vnemo prevzel nalogo, zaupano mu v upravi mesta Ljubljane, ter da je s tem, ko se je z vsemi močmi prizadeval za blaginjo občine in njenih prebivalcev, izpolnjeval samo svojo dolžnost. Poudaril je, da je dobil v županu ne samo vzornega predstojnika, temveč pravega gentlemana in iskrenega prijatelja ter da je bilo novosti, vnesene v ustroj mestne uprave, lahko uresničiti zaradi modre direktive župana ter zaradi kompetence in neutrudnega duha sodelovanja načelnikov posameznih uradov in vsega službenstva.

Ob razstanku sta župan in podžupan vsem predstavnikom mestnega službenstva segla v roko in zaključila pomembni sestanek.

Korotan — Vič 3:1 (2:0)

Po uvodni tekmi med Ljubljano in Tobačno tovarno za prvenstvo mladine, katere izid prinašamo niže, sta se s precejšnjo zamudo predstavili še maloštevilnim gledalcem drugorazredni moštvi Korotana in Viča. Svojo partijo sta odigrali pod vodstvom sodnika Kosa, ki ob zgledni discipliniranosti igralcev ni imel težav in je opravil svojo nalogo v splošno zadovoljstvo.

Čeprav so tekmo izgubili, so Vičani večeraj, vsaj kar se tiče igre v polju, pokazali viden napredek in dopadljivo sodelovanje. V tem pogledu so prekašali Korotance in so dolgo časa prevladovali. Niso jim pa bili kos v startu, kritju in streljanju na vrata. Ko bi imeli v svojem napadu vsaj enega okretnejšega strelca, bi lahko bil izid znan mnogo povoljšejši.

Korotan nas večeraj ni prepračil, da je zmago zaslužil. Dokler je bila še obramba na mestu, je bilo njegovo vodstvo 2:0 pravično. Kasneje so zelo popustili in so odnesli celo kožo le po naklonjenosti sreče in dobri igri izvrstnega Kurnarja, ki je bil za obrambo Viča trd oroh.

Prvi je napadel Vič, toda že v tretji minuti je bil kot za Korotana, ki pa ni bil zrel za resnejše stvari. Vič svojih vrst še ni uredil, igra je bila na obeh straneh precej raztrgana. Rahla premoč Korotana ne bi bila zadostovala za zgoditek, ko ne bi pripomogel slučaj. V 11. minuti je sodnik prisodil prosti strel proti Viču. S približno sredine Vičeve polovice ga je streljal srednji krilec Kadunc. Poslal je močno, visoko žogo naravnost proti vratom. Vrata, ki ga je oviralo sonce, ni prav presodil višne in smeri žoge in tako je letelo usnje neovirano tik nad njegovo glavo v mrežo. Pet minut zatem je Vičeva obramba zagrešla v kazenskem prostoru roko. Enajstmetrovko je streljal Kumar vratarju v roke. Odbil jo je v kot. Premoč Korotana je bila v naslednjih minutah očitna, čeprav si je Vič priboril dva kosa. V 26. minuti so pripravili Vičani krasno priložnost. Desno krilo je poslalo pred popolnoma razkritimi vrati žogo čez prečko. Korotan je takoj odgovoril in iz gneče pred vrati Viča je v 37. minuti leva zveza dosegla z dveh metrov drugi zgoditek.

Drugi polčas je pripadal popolnoma Viču, ki je streljal tudi štiri kote, Korotan pa samo enega. Po uvodnem Kumarjevem strelu, ki se je odbil od obeh stebričev, je prešel v napad Vič in vztrajal z lepo, kombinatorno igro ves čas v nasprotnikovi polovici. Edini uspeh pa je bil častni zgoditek, ki ga je v 10. minuti zabilo levo krilo Bevc. Vse druge akcije, med njimi je bilo nekaj popolnoma zrelih šans, so ostale nezlokorisne. Končni rezultat je postal v 40. minuti Kumar, ki je v solo akciji v borbi z branilcem Viča v nenadnem okretu streljal in neubranljivo pogodil mrežo.

Koti 6:3 za Vič.

Ljubljana — Mars 7:0 (4:0) Ljubljana: Rožič — Šercer, Obersnel — Perharič, Vari, Pelcon — Kroupa, Vodeb, Hacler, Lah, Bertonec. Mars: Porenta — Klingenshtajn, Piskar II — Perko, Slamič, Pišek — Potocnik, Fajon Zajic, Žigon, Dobrlet. Sodnik: Vesnaver s Kosom in Zajcem kot stranskihi sodnikoma. Tekmo je pokvaril incident, ki se je zgodil v 36. minuti prvega polčasa. Perko, ki je malo prej zagrešil roko v kaz. prostoru in pripomogel Ljubljani v vodstvo 2:0, je začel s sodnikom ostro besedno debato, ki se je zanj slabo končala. Moral je zapustiti igrišče. Oslabljeni Marsovci so že 6 minut zatem imeli štiri zgoditke v mreži. Vsa borbenost jim je splahnela, Ljubljana je počenjala z njimi skoro kar je hotela. Veliko se tudi njej ni ljubilo in tako je bila tekma pretežni del drugega polčasa dolgočasna. Gledalci so odhajali že četrte ure pred koncertom.

V začetku ni kazalo, da bo Ljubljana

zmagala tako lahko. Novi mož v obrambi Obersnel se je sicer prav dobro obnašal, manj skupne igre pa je pokazal napad, kjer je imel posebno slab dan Bertonec. Kroupa pa so Marsovci pazljivo nadzorovali. Do izključitve Perka je Ljubljana igrala precej raztrgano, šele kasneje je s kombinacijo zagospodovala in preprečila tudi učinkovitost izpadov, ki so jih skušali uveljaviti nekateri razočarani Marsovi igralci. Dobra je bila krilska vrsta, vtis pa je pokvaril Pelcon, ki je brez potrebe včasih preoster. Obramba je bila ves čas solidna, Rožič je vse, kar je dobil, držal sigurno.

O Marsu je težko reči določnejšo sodbo. Čeprav premalo postrtovalni, so Marsovci igrali za res le dobro polovico prvega polčasa. Izključitev Perka je mestno demoralizirala tako, da so nekateri počenjali v neumestnem »galgenhumorju« o tročje stvari. Okrnjen napad, v katerem je Piskarja zamenjal Potocnik, ki je šel kasneje v obrambo, ni bil na običajni višini. V krilski vrsti je bil sicer Slamič najboljši, znaten del visokega poraza pa gre na njegov rovaš. V ožji obrambi je bil najboljši Porenta, ki za zgoditke ne nosi nobene krivde. Od branilcev je bil na mestu predvsem Piskar.

Iz poteka zabeležimo le glavne dogodke. V začetku je Ljubljana mnogo napadala in nekaj priložnosti tudi zapravila. Napravila pa je medel vtis. Marsovci so krepko odgovarjali in Rožič je bil parkrat dobro zaposlen. Razpoloženje je bilo na igrišču in okoli njega bolj hladno. Ko je v 32. minuti Hacler iz popolnoma nepričakovane razvoja dosegel boljo na sreči kakor nujnosti igre prvi zgoditek za Ljubljano, ni posebno razveselil gledalcev. Kmalu nato je Perko, ki je prej že dvakrat spravil Marsa v zadrego s svojimi favli tik ob šestnajstmetrskem prostoru z roko in sodnik je prisodil kazenski strel. Bila je 34. minuta, ko je Lah dvignil rezultat na 2:0. Po izključitvi Perka je v 39. minuti Bertonec predložil Haclerju, ki je poslal žogo čez glavo Porenta v vrata 3:0 za Ljubljano. Igra je postajala otrešja, kar je Ljubljano pršilo k preciznejšim kombinacijam. V 42. minuti je Šercerjev strel ustvil v kazenskem prostoru z roko Slamič. Tudi tokrat je bil eksekutor enajstmetrovke Lah. Rezultat 4:0 je potem ostal do konca prvega polčasa.

Efekten je bil tretji Lahov zgoditek, skupno peti. V 9. minuti je Hacler lepo speljal po desni in predložil polvisoko v stredo. Lah je žogo z glavo udaril v tla, od koder se je odbila v mrežo. Dve minuti kasneje je vodil žogo Kroupa, ne da bi ga kdo napadel. Pcdal jo je Haclerju, ki jo je v letu poslal v vrata. Zadnji zgoditek je bil dosežen zopet iz enajstmetrovke. Haclerjev prosti strel je v 33. minuti ustvil v kazenskem prostoru Slamič z roko. Lahova bomba za beite točke ni bila ubranljiva. 7 : 0 za Ljubljano. Koti 4 : 2 za Ljubljano. Sedil je Vesnaver precej nesigurno.

Izidi mladinskih in rezervnih prvenstevnih tekem

Za prvenstvo juniorjev so bile večeraj odigrane tri tekme. Pod vodstvom sodnika Mehleta so Hermežani premagali Vičane 1 : 0 (0 : 0). Mars je porazil v tekmi, ki jo je sodil Kastelic, Zabjak 2 : 0 (0 : 0). Visok poraz je doletel mladino Tobačne tovarne, ki je podlegla Ljubljani 5 : 0 (3 : 0). Sodil je Zajec.

V prvenstvu rezerv je Vič premagal Hermes 2 : 0 (1 : 0). Tudi to tekmo je sodil Mehle. Ljubljana je porazila Mars 2 : 1 (2 : 1). Korotan pa Mladiko 4 : 2 (2 : 2). Sodil je Jenko. Končno je rezerva Zabjaka premagala rezervo Tobačne tovarne 10 : 2 (5 : 0). Sodil je Kastelic.

Hrvatska — Slovaška 3:1 (1:0)

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 7. junija; Lukrecija, Robert.

DANAŠNJE PRIREDITVE Kino Matica: V dvoje je lepše. Kino Slova: Anelle. Kino Union: Od Apeninov do Andov. Kino Moste: Don Juan in Dva naredniki.

Razstava alvarcelov Bruna Vavpotiča v Obersnelovi galeriji. Maturanti klasične gimnazije: vpriporitev Sofoklejeve drame »Kralj Oidipus ob 19 v franciškanski dvorani.

DEZURNE LEKARNE Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murrmayr, Sv. Petra cesta 78.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Ponedeljek, 7. junija: Zaprtó.

OPERA

Ponedeljek, 7. junija, ob 18: Seviljski brivec. Gostovanje Liane Cortinijeve in Gina Bechija, članov rimske Kraljeve Opere ter dirigenta Arturja Lucona. — Izven.

Radio Ljubljana

TOREK, 8. JUNIJA 1943-XXXI

7.30: Lahka glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski, 12.45: Pismi in romane. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski, 13.12: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Simfonična glasba. 14.00: Poročila v italijanski, 14.10: Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini. 15.00: Poročila v slovenski, 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 17.10: Pet minut gospoda X, 17.15: Plošče »La Voce del Padrone — Columbia«. 19.30: Poročila v slovenski, 19.45: Politični komentar v slovenski, 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.40: Piana glasba. 21.00: Lahka glasba, vodi dirigent Galino. 21.40: Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini. 22.20: Koncert Fiedel-tria, prenos iz dvorane Borromini. 22.45: Poročila v italijanski.

Advertisement for the film 'TEMPESTA SUL GOLFO VIHAR NAD ZALIVOM' featuring a portrait of a man and text in Italian and Slovenian.

Muzejska vrata so se odprla

Stevilni obiskovalci so včeraj napolnili razstavne dvorane — Razstavno gradivo smotreno preurejeno

Novost: mamut iz Kamnika

Ljubljana, 7. junija.

Tišina, ki je z njo odeto naše muzejsko poslopje, nam ni izdala, kako marljivo so delali ves čas, odkar je bil muzej zaprt. Ljudje so si že dolgo želeli, da bi se muzejska vrata zopet odprla; muzej je prava visoka šola za mladino in vanj prižene mnoge že tisti čar minilih dob, ki veje v razstavnih dvoranah. Tam je zbranega toliko vsega, kar lahko budi zanimanje prav tako preprostega kakor izobraženega človeka. Vede tam izdajajo svoje skrivnosti tako nazorno, da so razstavne omare vsakomur vsaj kolikor toliko razumljiva knjiga. Obiskovanje našega muzeja ob nedeljah je pa že lepa tradicija med meščani. Skoraj za vse razstave imajo ljudje pri nas mnogo razumevanja, le slikarskih ne obiskujejo vedno tako navdušeno. Vendar so zdaj sorazmerno dobro obiskane tudi slikarske razstave, saj bi jih sicer ne moglo biti toliko. Tako dobrega obiska pa nima nobena umetnostna razstava, kakršnega je imel včeraj muzej. Navadno je bil muzej odprt ob nedeljah za prost obisk že zgodaj spomladi. Zato so ljudje zdaj čakali tem teže na začetek letne sezone. Skoraj nihče ni vedel, da so bili v razstavnih dvoranah dolge mesece dan za dnem zaposleni strokovnjaki, muzejski delavci, ki so smotreno preurejali ter razmeščali razstavno gradivo, izpopolnjevali, popravljali, skušali čim bolj umno izrabi tično odmerjen prostor, spravili vse v primeren sistem in skratka vse urediti tako, da bi bili vsi oddeki kolikor mogoče primerneje zaključeni in čim vzornješe urejeni ter da bi različno gradivo ne bilo pomešano med seboj.

Kdor je obiskoval muzej prejšnje čase, je zdaj lahko sprevidel vsaj nekoliko, kolikor pač more nestrokovnjak presoditi, koliko dela so opravili muzejski delavci. Ponosni smo lahko, da imamo to lepo kulturno ustanovo. Res je pri nas vse skoraj miniaturno in vzorna ureditev ni mogla zaradi pretesnih prostorov, toda v takšnih razmerah je doseženo vse, kar je mogoče in naš muzej res zasluži tako dober obisk in občudovanje, kakršnega je bil deležen včeraj.

Včasih obupavamo nad dandanašnje mladino; ko jo pa opazuješ zbrano pred razstavnimi omarami v muzeju, tako resno in poglobljeno pred mineraloškiimi zbirkami, pred okameninami in rudninami ter prislusnih pogovorov, ki razlagajo drug drugemu skrivnosti tehnologije, kemije in geologije, si celo malo osramočen, ko pomisliš na svojo mladost. Odrasli gredo navadno kakor da so slepi mimo te-

ga, pred čemur mladim ljudem zažare oči. Ali pa tudi lahko vidiš večji čudež na tem svetu, kakor sledove življenja v okameninah, življenja pred davnimi, davnimi ti-sočletji? In kaj je lepšega od rudninskega kristala?

Največjega zanimanja je pa bil včeraj deležen mamut, ki je budil v vsej naši javnosti tako izredno zanimanje l. 1938, ko so ga izkopavali pri Kamniku iz naplavine Nevljice. Tedaj smo zvedeli marsikaj o tej »predpotopni živali«, da je n. pr. neznansko velika in da je živel v davnih dobi, ki si je preprosti človek ne more prav zamisliti. Toda prave slike si vendar nismo mogli ustvariti o velikosti te »pošastice«. Zdej je pred nami: stoji v prvi pritlični dvorani na desni strani avle, ob omarah z okameninami. Če bi bila dvorana malo manjša, pa bi bil mamut že »prevelik«. Tu je zdaj pred nami ena naj-večjih živali, kar jih je kdaj hodilo po zemlji, mnogo večja od losa, ki je spričo razsežnosti tega okostja skoraj izginil v soseščini, še bolj neznaten je pa jamski medved. Ljudje občudujejo predvsem velikost živali, toda občudovanje zasluži že sama postavitev okostja, »rekonstrukcija« živali, kakršna je bila zavravana v svoji življenjski sili. Okostje seveda ni popolno, marsikaj manjka, a slika je vendar popolna; kjer manjka kost, naznačuje njen obris debela žica. Kako so sestavljali in postavljali okostje ter kako ga je bilo treba pripraviti, da je bilo dovolj trdno za sestavo in postavitev, se bomo nekoliko pomenili ob drugi priložnosti.

Kakšno bogastvo krije naš muzej, smo se morali čuditi sami pri sebi, ko smo zašli od mamuta na razstavo živalstva v prvo nadstropje ter smo obstali ob zbirki poljkov, tako majhnih poljevihih hišic, da je treba napeti oči, če hočes spoznati, kaj je prav za prav razstavljeno. Živalstvo sploh privlačuje najbolj pozornost obiskovalcev. Ves čas je bilo nenavadno živahno ob kletkah tičev in zveri, da so nagajane živali kakor oživele spričo tega žuborenja otročkov. Tu najdemo meščanski otroci nadomestilo za živalski vrt, ki ga pri nas tako pogrešamo, pa tudi za to, kar bi jim naj nudila narava sama.

Skoda, da čas tako hitro mine, da se človek več ne utegne pomuditi še v etnografskem muzeju, kjer se tako živo bude spomini na naše prednike. Že se oglašajo zvonce in muzejska vrata se bodo zapirala. Prihodno nedeljo pridemo zopet. Kdor pa utegne in lahko žrtvuje nekaj lir, bo lahko stopil v to svetlečijo tudi ob delavnikih ko vlada v dvoranah prava muzejska tišina.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION
Odličan film po splošno znani pripovedki mladinskega pisatelja E. De Amicisa »Sreca«

Od Apeninov do Andov
Dečka, ki išče po Ameriki svojo mater, izvrstno podaja mladi Cesare Barbetti
Predstave ob delavnikih: ob 15.30, 17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah in praznikih: ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

KINO SLOGA
Luise Ullrich, kot najboljša umetnica, nagrajena na IX. kinematografski razstavi v Benetkah v prekrasnem vefilmu

Annelie
Visoka pesem idealne žene! Sodeluje jo še: Karl Ludwig Diehl, Werner Kraus, Axel von Ambesser
Predstave ob delavnikih ob: 14., 15.50, 17.40 in 19.30 uri; v nedeljo matineja ob 10.30 uri

KINO MATICA
Moderna duhovita in zanimiva zgodba o štirih zaljubljenih. Odlični pevski vložki. Rossinjeva, Puccinjeva in Webrova glasba! Prizori in arje iz »Madame Butterfly«

V dvoje je lepše
Igralci: Carlo Ninchi, Dedi Montan, Carlo Campanini
Predstave ob: 15., 17. in 19.15 uri

IZ LJUBLJANE

—**Lj Vre me se zopet spreminja.** Po tako lepem vremenu, kakršno je bilo včeraj bi ne pričakovali, da se bo tako kmalu pooblačilo. Včeraj je bil tudi zračni tlak še precej visok. Popuščati je začel opoldne, vendar je bil davi še sorazmerno visok. Ponoči se je malo pooblačilo in davi je še kazalo, da se bodo oblaki razpršili, a pozneje so se začeli zbirati še bolj črni in gosti. Včeraj se je po daljšem času zopet malo bolj ogrelo, tako da je maksimalna temperatura dosegla 25,6°. Davi je znašala minimalna temperatura 9,8°.

—**Lj Lepa junjska nedelja.** Zednje čase vreme ni več tako zanesljivo in stalno kakor je bilo prejšnje mesece, zato so se pa ljudje včeraj tem bolj razveselili lepega vremena. Zazeleli so si še posebno solnca. Dopoldne so ostali v mestu, a iskali so solnca na ulicah ter promenadi. Izredno živahno je bilo v Tivoliju. Popoldne so pa začeli romati v trumah v predmestja in v rožniške gozdove. Začelo se je nabiranje borovnic in včeraj so nešteti nabiralec nabrali že izredno mnogo te mane naših gozdov.

—**Lj Po katerih ulicah in cestah teče tramvaj.** Danes je v našem mestu že lepo število ulic, cest in trgov, po katerih brze vozovi električne cestne železnice. Krožna progga gre po Cesti Šoške divizije, Bleiweisovi cesti, Prešernovi ulici, Marjiniem trgu, Stritarjevi ulici, ulici Pred škofijo, Vodnikovem in Krekovem trgu, Poljanski cesti, Ambroževem trgu, Škofji ulici, Sv. Petra cesti, Hrvatskem trgu in Jegljevi cesti. Proge iz središča proti predmestju pa so speljane po Cesti Arlele Ree in Celovski cesti; po Smartinski cesti in Med hmeljniki; po Želtoški cesti; čez Mastni in Stari trg; po Florjanski ulici, Karlovski in Dolenski cesti; po Šelenburgovi ulici, čez Zvezdo in Kongresni trg ter Gradišče, po Rimski cesti, Borštnikovem trgu in Tržaški cesti. Zanimivo je dejstvo, da so predmestne proge, ki so najdaljše, speljane samo po dveh, treh ulicah. To pa zaradi tega, ker so ulice in ceste v središču kraj-je, v predmestju pa vodijo velike prometne žile, po katerih so zgradili tudi tramvajske proge.

—**Lj Ravnateljstvo I. ženske realne gimnazije sprejema prošnje za sprejemni izpit za gimnazijo dne 14. in 15. junija t. l.** (Lichtenturnov zavod, dvorišče desno) od 8. do 11. ure. Prošnjam, spisanim na taksem papirju za Lir 6 in naslovljenim na ravnateljstvo, je priložiti rojstni in krstni list ter spričevalo o dovršeni ljudski šoli. V prošnji je tudi navesti izpitni rok (v juliju ali v septembru). Izpiti v poletnem roku se bodo vršili od torka 27. julija, dalje. Natančnejša navodila glede izpitolov bodo objavljena na oglasni deski (Lichtenturnov zavod, dvorišče). — Ravnateljstvo.

—**Lj Sprejemni izpiti na IV. moški realni gimnaziji v Ljubljani se bodo vršili v poletnem in jesenskem roku.** Učenci letnikov 1930, 1931, 1932 in 1933, ki imajo namen, da vstopijo v I. razred gimnazije morajo ravnateljstvu do 15. junija predložiti na taksem papirju za 6 Lir spisano in od čista odnosno njegovega namestnika podpisano prošnjo za pristupitev k izpitu. V prošnji naj se navede, v katerem roku, v poletnem ali v jesenskem, bo učence delal izpit. Prošnja naj bo opremljena s potrdilom upravitelja ljudske šole, da je učenec v šolskem letu 1942/43 obiskoval 4. odnosno 5. razred ljudske šole. Prošnji naj se priloži rojstni in krstni list in kakor hitro bo mogoče, tudi izpričevalo četrtega razreda ljudske šole. Dan in ura izpitolov v poletnem roku bosta objavljena pravčasno.

—**Lj Znani slikar Bruno Vavpotič, se je z vidnim uspehom posvetil akvrelni tehniki, ki je najtežja.** Zlasti uspešno obdeluje najrazličnejše ljubljanske motive. Na sedanji razstavi v zgornjih prostorih Ober-snelove galerije na Cesti Arlele Ree je postavil na ogled 36 še nerazstavljenih akvarelov, večji del ljubljanskih motivov. Poleg slik so razstavljene še štiri plastike: dve Smerdujevi, ena Gorsetova in ena Kotarjeva. Razstava je odprta vsak dan od 8 do 12 in od 14 do 18. Ogled uspeših del toplo priporočamo.

—**Lj Na drž. klas. gimnaziji bodo sprejemni izpiti za I. gimn. razred (samo za dečke) dne 22. in 23. VII. v novem uršulinskem poslopju v Šubičevi ulici.** Prijave, kolokvane s 6 lirami, je treba vložiti pri ravnateljstvu do 15. t. m. Priložiti jim je rojstni list, pozneje pa še spričevalo 4. razreda ljudske šole. V prošnji je treba povedati, ali želi učenec delati izpit v poletnem (julijem) ali jesenskem roku.

—**Lj V počastitev spomina dr. Alberta Kramerja** in namesto venca na njegov grob nam je izročil pokojnikov dolgoletni prijatelj in sodelavec g. Ivan Pucč 'j v dobrodelne namene znesek 500 lir, od tega 250 l.: Novinarskemu društvu za fond za podpiranje nezaposlenih novinarjev in 250 lir Društvu stepih. Prisrčna hvala!

—**Lj Tomčev »Križev pot« v stolnici.** V petkovem poročilu o omenjenem cerkvenem koncertu je nastalo nekaj zmede, kar so nedvomno že čitatelji sami opazili. V 15. vrsti prvega odstavka se namreč omenjeni pasus pravilno glasi: »Julij Betetto, oba s svojo zrelo umetniško interpretacijo, dočim je to pot izostal pri prvi izvedbi vzorno vigrani simfončni orkester, kond. ...« V drugi vrsti drugega odstavka pa je pravilno čitati: ... »orgle, za katere je ta pozneje instrumentirani del perla napisan.«

—**Lj Odklek za protiletalsko zaščito mestnega poglavarstva** se bo preselil v tehnični oddelek (kresija), Lingarjeva ul. št. 1, II. nadstropje, soba št. 43. Zaradi preselitve odsek v ponedeljek in torek, dne 7. in 8. t. m., ne bo posloval. Od srede, 10. t. m., dalje pa vabimo hišne posestnike, da oddajo popisne pole za hišno zaščito A in B in načrte zaklonišč v teh novih prostorih.

—**Lj Splicna bolnišnica v Ljubljani poroča,** da je sprejem bolnikov na odesni oddelek zaradi obnovljajnih del v poslopju za daljšo dobo omejen na najnujnejše primere.

—**Lj Žegzoza - Mali Gospodar** obveščata svoje člane, da 7. junija še ne bomo delili krmil. Kdaj se novo razdeljevanje prične, bo objavljeno v sobotnem in nedeljskem časopisju.

Izpred okrožnega sodišča

Namesto pred oltar v zapor — Domislek Kristine, ki je bil usoden njej in njenemu zaročencu Bogomirju

Ljubljana, 7. junija

Kristina je že zrela ženska. Letos je praznovala devetindvajseto rojstno leto. Namesto pričakovanih medenih tednov in svojega doma ji je prinesla grdo razočaranje. Pomenila ga bo vse življenje. Čeprav se bo morala zanjo in za njenega izvoljenca še vse srečno uteklo, če bosta v bodoče vztrajala pri poštenem življenju.

Doma s Posavja je Kristina, kakor mnogo drugih naših kmečkih deklet, odšla že zgodaj iz rodne hiše. Naučila se je kuhati. Kmalu je s pridnostjo in marljivostjo kot kuharica prišla v dobro službo. Sprejela je družina uglednega ljubljanskega zdravnika. Ker so ji lahko vse zaupali, je ostala v tej službi več let. Ves ta čas pa je gojila tiho željo, da bi spoznala možeka, s katerim bi si ustvarila skupen, čeprav še tako skromen dom. V ta namen je skrbno štedita zaslužke, računala pa le tudi na nemajhno dobo, ki bi jo morala dobiti od doma, kjer so imeli njeni starši posestvo.

Prišla je vojna in z njo so se začeli za Kristino dogodki, ki so jo z usodnim koncem zapeljali namesto pred oltar v zapor. Kmalu po prevratu se je spoznala z Bogomirjem, ki so mu mlada leta tekla v velikem, privlačnem mestu ob obali sinjega morja. Reseda je dala besedo, mlada človeka sta bila menja, da je njuna ljubezen dovolj trdna za onsenja, da se ne bosta razšla. Dasi so jima grenile veselje in mlado srečo razne težave, sta vztrajala in se pogumno borila. Bogomir, ki se je posvetil trgovskemu poklicu, je bil nekaj časa nezaposlen. Ker se dela ni sramoval, se je lotil prilžnostnega zidarskega posla, samo da ni živel na račun drugih.

Tako bi se najbrže vse srečno uteklo in bi oba mlada človeka splavala v zakonski pristan, ne da bi posebno opozorila nase širšo javnost, če ne bi nastale težave pri Kristini. V zvezi z njimi se ji je približal izkušnjavec, ki mu je Kristina naivno podlegla. Ker sta imela nekaj sredstev, sta si Kristina in Bogomir že kupila več kosov sobne opreme. Shranila sta jih pri njegovi sestri, kjer je Bogomir največ separirano sobico. Stanoval pa ni tam, marveč drugje. Njegova sestra je zato dala sobo v podnajem nekemu podoficirju. Vendar je Bogomir imel še vedno dostop vanjo in v omarah shranjene razne svoje stvari.

Kristina je za nadaljnje nakupe trdno računala, da bo dobila primerno pomoč od doma. Zgodilo pa se je, da te naenkrat ni bilo. Ta preokret je Kristino zelo prizadel, saj je predobro čutila, da so ji z njim postale neizpolnjive mnoge lepe sanje, kako si bosta z Bogomirjem že takoj v začetku prijetno uredila svoje stanovanje.

Malce zagrenjeni se ji je tedaj zgodilo še nekaj drugega. Ne vem, ali po svoji ali po volji njenih delodajalcev, je zapustila v začetku letošnjega leta svojo dobro službo. Morala je bila vzrok njena žolčna bolezen. Čeprav sta se z Bogomirjem dogovorila, da se poročita se letošnje proleto, Kristina ni hotela zapustiti časa za brezplodnim postopanjem. Ker je zvedela, da išče drug znan zdravnik sredi mesta dobro kuharico, se je šla ponuditi. Na podlagi dobrih priporočil, ki jih je imela, jo je takoj sprejel in hitro sta si bila edina o vseh delavcih in mezdnih zahtevkih.

Bržkone med pogajanjii ji je zdravnik med drugim omenil, da je bil po svoji prejšnji kuharici in služkinji okraden. Lahkomojsna ženska, ki se je lišpala prek svojih denarnih možnosti, se ni mogla upreti zapeljivi priložnosti in mu je izmaknila večjo vsoto denarja. Ko je Kristina nastopila novo službo, se je že vekiela preiskava. Zdravnik si še ni bil na jasnem, kaj vse mu je prejšnja nepoštena kuharica odnesla. Prav to je bilo za Kristino usodno. Čeprav ni bila še nikoli kaznovana in se je v vseh svojih dotodanjih službah vedla zgledno — tako pa tudi njen zaročenc Bogomir — je podlegla skušnjavi.

Med zdravnikovo lastnino je opazila mnogo stvari, ki so se ji zdele zelo primerne za njeno balo. V možgane se ji je zavrtala zepeljiva misel: če zdravnik še ne ve, kaj mu je njena prednica vse odnesla, je to priložnost, da si tuji ona na lahek način, ne da bi bila zato kaznovana, kaj pridobi iz obilne zaloge. Mislija je, da bo vse, kar bo manjkalo, padlo v breme prejšnje nepoštena kuharice. Kristini se je zdelo to njeno razmišljanje in sklepanje tako samo ob sebi pravilno, da je naglo podlegla. Ze prve dni je nabrala razne predmete, ki jih je spravila v svoja kovčega. Enega je izročila Bogomirju, ki ga je zanesel v sobo svoje sestre, kjer sta imela shranjeno skupno pohištvo. Drugega je, kakor je zatrdjevala na zatožni klopi, odnesla sama.

Kristina se je polastila več kosov raznega blaga za možko obleko, blaga za srajce, že rabljene preproge, več kosov usnja, flanelne, emajliranih loncev, škornjev, usjenih rokavic in drugih predmetov. Dragoceno je bilo stvari manjvaljevo olje, ki ga je odnesla 6 litrov. Izrabila je tudi priložnost in izmaknila svojemu delodajalcu ključ ter nu vzele iz pisalne mize za 6.000 lir gotovine. Tako je bilo vse, kar je ukradla, vredno okoli 15.000 do 20.000 lir, vsekakor mnogo prevelika vsota, da bi ostal Kristinin greh prikrit oziroma pripisan v breme njene prednice!

Ko je Kristina vse to neopazno odnesla, je podarila kos blaga Bogomirju in mu dala 3.000 lir za razne nakupe. Iz blaga si je Bogomir dal napraviti obleko, za denar pa je kupil še nekaj kosov pohištva. Del denarja je porabil za svoje majhne potrebe. Kristina je med tem z utemeljitvijo, da se ji slabša njena žolčna bolezen, odpovedala službo. Bilo je to dva tedna po njenem prihodu. Odšla je konec tretjega tedna. Zdravniku se je njeno obnašanje zdelo čudno, tem bolj, ker ji je ponudil, da jo bo on zdravil.

Šel je pregledovat svoje stvari in kmalu odkril, kaj je bil vzrok njenega nenadnega odhoda.

Kristina namreč nečesa ni vedela. Zdravnik si je takoj po odkriti tatvini prve kuharice sestavil seznam vseh svojih stvari. Na podlagi tega je sedaj ugotovil, da so mu znova zmanjkali nekateri predmeti. Vzeti jih ni mogel nihče drugi kakor Kristina. Prijavil jo je policiji, ki je njo in njeno zaročenca aretirala. Kristina je v začetku zanikala krivdo, kasneje pa, ko so odkrili skrivališče stvari, jo je priznala v celoti. Njen zaročenc pa se je izmikal, češ da ni vedel, da je Kristina stvari ukradla, poč pa je mislil, da jih je kje pod roko kupila. Pri tem svojem zagovoru je vztrajal do konca, čeprav ni mogel na marsikatero delikatno vprašanje odgovoriti zadovoljivo in sproščeno.

Na zatožni klopi je Kristina priznavala svojo krivdo v celoti. Zanikala je le, da bi bila ukradla toliko olja, kakor je navedel oškodovani zdravnik v svoji prijavi. Denar da mu je vzela iz listnice in da ni zagrešila vploma, kakor jo je dožila obtožnica. Svoje dejanja se je odkritosrčno kesala in je obljubila, da ne bo zagrešila nikoli več kaj podobnega.

Oba so solniki spoznali za kriva. Njo, da je zagrešila vlom in odnesla predmete in denar, kakor je navajala obtožnica, z izjemo olja, ki da ga je bilo samo 6 litrov ne pa 15, njega pa, da je vedel, da so predmeti ukradeni in da jih je pomagal prikrivati, številne olajšilne okolnosti, zlasti do sedanja neoporečnost, priznanje, povrnjena škoda so vplivale, da je bila kazena razmeroma mila. Kristina je bila obsojena na 8 mesecev strogega zapora, njen zročenc pa na 3 mesece in 50 lir denarne kazni.

Na izredno prošnjo obeh jima je dovolil senat trimesečen odlog nastopa kazni. V tem času se bosta poročila. Pot do oltarja ju bo tako vedla preko težke preizkušnje, vendar za poljšanje in pošteno življenje še ni ničesar zamujeno.

UMESTNO VPRAŠANJE

— Pripravljen sem oddati vam stanovanje in najem, če imate otrok, mačke, psa, kanarčka, klavirja, radia in gramofona.

— Ne, vsega tega nimam. Ali vas pa ne bo motilo, gospod hišni posestnik, da imam nove čevlje, ki škripljejo?

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 1.900 lire za kg; enotna pšenčana moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadno 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.
3. Kava, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za sto; mehki roblanci (žamanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za sto; trda razžagana drva 40 lir za sto; enotno mlto, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Zlogovnica št. 25

a — ang — ba — ca — ce — čar — če — čen — čis — čr — črv — čuv — du — e — eks — ev — fis — ha — ho — hu — ko — le — li — lo — me — men — moš — mu — ni — nji — nu — o — pa — pe — pi — ra — ri — ri — ri — ril — ro — ro — ru — še — še — šev — šev — tav — ti — tra — traj.

Iz teh zlogov sestavi 16 besed s pomnomo: 1. vas v sedanjem kamniškem okraju, 2. reka na Kitajskem, 3. vas v novomeškem okraju, 4. dišavna vrtnica (satureja) 5. grški tragik, 6. neslovna oseba Shakespearove tragedije, 7. reka na Pirenejskem polotoku, 8. otčija v Sredozemskem morju, 9. mesto na Siciliji, 10. španski slikar (f. 1682), 11. mesto na Gorenjskem, 12. ukrajinski pesnik, 13. indijski kraj ob Dravi, 14. perzijski pesnik, 15. slovenski pisatelj in politik (f. 1923), 16. poskusi (tuj).

Prve in zadnje črke vsake besede (v zadnji besedi zadnji dve črki), zvrstoma brane, povedi čitatelj iz Plavta («E nuce qui nucleum esse volt, frangat nucem.»)

RESITEV ZLOGOVNICE ŠT. 24

- 1) Borneo, 2) Romulus, 3) empire, 4) Zorin, 5) Teharje, 6) razpored, 7) Ukrajina, 8) Dimež, 9) Andamani, 10) Voronov, 11) Edirne, 12) čifut, 13) Napoli.
- »Brez truda večno se ne da živeti.«

MALI OGLASI

PAPIGA, mala, rumene barve, je usla. — Odda naj se proti nagradi na Viktorja Emanuela III. cesta št. 6. prtiličje. 324

DNEVNE VESTI

— **Minister Pareschi v Bologni.** Minister za kmetijstvo in gozdove Pareschi se je v četrtek mudil v Bologni. V spremstvu prefekta in predstavnikov drugih oblasti je obiskal razstavo »Madžarska pri delu«. O razstavi, ki se je istega dne končala, se je izrazil zelo laskavo.

— **Italijansko-madžarsko sodelovanje v industriji.** Dne 16. t. m. bo prišla v Budimpešto skupina predstavnikov italijanske industrije, ki se bo v madžarski prestolnici sestala s predstavniki madžarske veleobrti. Predsednik madžarske delegacije bo bivši finančni minister Tibor de Kalay, brat sedanjega ministrskega predsednika. Madžarski listi opozarjajo na važnost sestanka in predvidevajo, da bo na njem govor o najtesnejšem sodelovanju italijanske in madžarske industrije.

— **Nov namestnik japonskega vojaškega atašeya v Rimu.** Japonsko vojno ministrstvo je objavilo, da je bil polkovnik Yukio Kadoota imenovan za namestnika vojaškega atašeya v Rimu. Zamenjal bo polkovnika Masatake Gonda.

— **Novo vodstvo profinancijskega zavoda v Benetkah.** Dosedanji ravnatelj profinancijskega zavoda Treh Benetj čav. velikega križa dr. Antonio Garioni je po 12-letnem uspešnem delu odločil svojo dolžnost in odgovornost. Njegov naslednik je comm. prof. Augusto Giovanardi, profesor higijene na univerzi v Padovi.

— **Velika turneja italijanskega orkestra v Španiji.** V četrtek se je zaključila v Barceloni velika turneja italijanskega komornega orkestra, ki ga je dirigiral Adriano Luaidi. Italijanski glasbeniki so privedli 26 koncertov. Izvajali so samo italijansko glasbo in povsod doživeli tople sprejeme in prisrčne aplavze.

— **Bolgarski akademiki v Benetkah.** V petek se je mudila v Benetkah skupina bolgarskih akademikov, ki si je ogledala doževo palačo in cerkev sv. Marka. Kasneje so Bolgari obiskali tovarno za umetne steklene izdelke in se sestali z voditelji krajevne GIL-a. Zvečer so odpotovali v domovino.

— **Proslava 400-letnice smrti Kopernika v Padovi.** Na univerzi v Padovi so prejšnjo nedeljo slovesno proslavili 400. obletnico smrti slovitega zvezdoslovca Kopernika. Govorom in predavanjem so prisostvovali zastopniki oblasti, profsorski zbor in akademiki. Kopernik je bil štiri leta študent padovanske univerze.

— **Smrten padež z voza.** Poljedelec Ugo Ori iz San Martina se je peljal z ženo in 14-mesečno hčerko na svojem vozu proti domu. Konj se je nenadoma ustavil in zaradi sunka je otrok odletel z voza. Pri padcu si je poškodoval lobanjo in kmalu umrl v rokah obupanih staršev, ki mu ni bilo mogoče pomagati.

— **Smrtna nesreča pod tramvajem v Milanu.** V nedeljo zvečer se je zgodila v Milanu smrtna nesreča, katere žrtev je bila 65-letna Teresa Stefanoni. Starica je hotela neprevidezno prečkati cesto Venezia, po kateri je pravkar vozil tramvaj z največjo hitrostjo. Nesreče ni bilo mogoče preprečiti. Stefanonijeva je umrla po prevozu v bolnišnico.

— **Smrt zanimivega starca.** V zavetišču za starostno onemoglo v Domodossoli je umrl v visoki starosti Carlo Rossi, znan daleč na okoli pod vzdevkom »Bronzo«. V svojih mladih letih je bil postojen po poštenem in notniškem vozu, ki je vozil po cesti čez šentgotardski prelaz. Kočija je bila v prometu do prvih let sedanjega stoletja, nakar je bil prevoznik ukinit. Rossi je bil zadnji njen postiljon. S tem se je rad ponašal. Se v zrelejših letih se je po-

gosto oblekel v živordečo uniformo, ki jo je nosil v svoji službi. Kakor je znano, je cesto čez šentgotardski prelaz zgradil Napoleon. Veže Italijo in Švico.

— **Milanska Scala v Cremoni.** V petek je prišlo kompletno osebje milanske Scale, skupno okoli 300 oseb, v Cremono, kjer se je včeraj začela proslava skladatelja Claudia Monteverdijeva. Sročnji večer je bil posvečen izvajanju Monteverdijevih madrigalov, v terek pa bodo peli njegovo opero »Orfej«.

— **Tudi za delovne invalide bodo rezervirani sedeži v vlakih.** Vojni invalidi uživajo pri vožnjah z vlakom prednost, da so jim vedno rezervirani sedeži. Sedaj je predsedstvo ministrskega sveta objavilo, da je prometno ministrstvo odredilo, naj se z vojnimi invalidi izenačijo pri uživanju te ugodnosti tudi tisti, ki so postali invalidi pri delovnih nesrečah.

— **Človeško truplo v Tiberi.** Ko se je v sredo popoldne mudilo nekaj čolnarjev na obali Tibere pri Acqui Acetosu v Rimu, so nenadoma opazili, da plava v vodi človeško truplo. Brez težav so ga potegnili na suho in obvestili takoj sodne oblasti. Menijo, da gre za neznanca, ki je tri dni prej utonil pri mostu Salario.

— **Velika dela na rimski postaji Termini.** Kakor poroča rimski »Il Messaggero«, so na rimski postaji Termini v teku velika dela. Ze pred dnevi se je začelo rušenje desnega krila postajnega poslopja, kjer je bila tudi čakalnica za Kralja in za ministre. Tako bodo zginile dvorane, v katerih so se mudile mnoge zgodovinske osebnosti, ki so prišle na obisk v Rim. Sneli so s poslopja tudi spominsko ploščo, s katero so ovekovečili triumfalen sprejem skladatelja Verdija, ko je obiskal Rim. Veliki skladatelj se je moral pred prenavdušeno množico zateči prav v te prostore.

— **Osem sinov ima pod orožjem.** V družini Emilia

Naša najstarejša jed — prosena kaša

V davni je bila obredna jed, a tudi dandanes je zelo cenjena

Ljubljana, 7. junija

Marsikateri jedi bi bilo treba zapeti hvalnico; toda ne smete takoj misliti na kakšne izredne poslastice. Tudi za jedi velja, da se dobro blago samo hvali. Kranjskim klobasam baje ni treba peti hvalnic. Takšnih jedi je več, a o njih ne bomo govorili. Zdravniki radi pritrdijo, da je koristno zdravju, če človek razmišlja o priljubljenih jedeh, kajti že zaradi tega delujejo živane žleze, ki izločajo prebavne sokove. Sokovi sami na sebi res še niso dovolj, a nobena jed bi ne bila jed v pravem pomenu besede, če bi je telo ne sprejelo primerno pripravljeno za prebavo. Ob neki priliki smo pisali o ugotovitvah biologa, kako grešimo v prehrani ter da je treba prebavne motnje in boleznij pripisovati predvsem nenaravnemu življenju tudi v hrani; dandanes se hranimo s precej drugačno hrano kakor naši predniki, čemur se pa telo še ni moglo povsem prilagoditi. Upeštevati bi najbilo stare jedi, ki bi jih lahko imenovali »narodne« po tem, da so bile priljubljene že med našimi davnimi predniki. Prastari jedi se ni posebno mnogo ohranilo. Dandanes ne pridujemo več toliko nekaterih vrst živeča kakor so ga naši predniki, še v prejšnjem stoletju so ljudje pri nas sezajali mnogo več ajde, pa tudi prosa so sezajali pridelovali več. Tedaj so se hranili mnogo bolj pogosto s »sokome«, močnikom in zelo je bilo priljubljeno tudi sočivje.

čene v pogačni skledi. V ustih se tope same od sebe. Testo med pečenjem prepoji smetana, ki se spreminja v vročini v maso, in vse sestavine pogače se zlijajo v nebeško slaščico. Ne pariška in katera koli slovita druga kuhinja na svetu še ni iznašla boljše in bolj zdrave jedi. Po pogačah še ni nihče nikdar obolel. Pogače so tako slastne, da si jih je zaželel že marsikateri bolnik v svoji zadnji uri. Znani so primeri, da je bolnik umrl s kosom pogače v drhtečih rokah. Takšna smrt je baje najslajša.

Tudi kaša je dobra

Kaš pozna naše ljudstvo več vrst, vendar navadno razumemo pod imenom kaše iz prosenega pšena skuhanu kašo. Meščanom, ki sicer dandanes tudi zislajo kašo, je treba še pojasnjevati, kaj je prav za prav kaša. Imenujejo namreč pšeno in kašo s istim imenom — »kaša«. Besede pšeno menda niti ne poznajo. Pšeno pa nikakor še ni kaša, kakor moka še ni kruh. Nekateri menda niti ne vedo, kako nastane pšeno, ki ga imenujejo »kaša«. Tu in tam imajo kmetje še starinske stope z pšanje »prosa« — na nožni pogon. Prav bi bilo, da bi se učitelji telovadbe seznanili z gimnastiko — s pšanjem prosa. Stopa je v glavnem sestavljena iz dveh delov: iz klade, ki je v njo vdolbena okrogla vdolbina, precej globoka; iz stope same, to se pravi iz bruna, podobnega velikemu kladivu. Stopa se vrtil okrog vodovarne osi, naslonjene na stojalo sredi njene dolžine. Stopo poganjajo z nogo kakor vzvod: enakomerno je treba brcati na koncu bruna, da se dviga leseno kladivo ter spušča v dolbino na prosu. To je najboljša gimnastika za otroke, da se jim dobro razvijejo noge. Toda prosu je treba znati pšati. Stopa ne sme udarjati preveč, sicer bi ne dobili iz prosa pšena, temveč prah. Prosu je treba med pšanjem večkrat premešati in pregledati, kako napreduje pšanje. Kdor je kdaj pšal prosu, se mu zdi kaša še tem slajša. Kmečka prosena kaša, mlečna je res imenitna jed. Rek pravi nekako tako: Prosenka kaša, slastna paša. Seveda je pa treba tudi znati kašo kuhati. Samo pšeno še ni kaša, četudi je dobro skuhanu. Prava kaša pa tudi ni zmes pšena in krompirja, kakor mislijo nekatere meščanske kuharice. Kaj bi govorili — saj bi vam ne mogli pričarati slad-

kosti, ki so skrite v proseni, belih kolih! Kdor jih je kdaj jedel, ve, da meso ni najboljšo ter da ga poseka celo prosena kaša.

Sloves prosene kaše v znanosti

Tudi znanstvenik ve marsikaj povedati o proseni kaši. To je najbrž ena naših najstarejših jedi. V davni naši predniki niso še poznali niti žita, ko so že pridelovali prosu. Zato so pa prosu pač tem bolj cenili. Dr. J. Mal piše v razpravi o slovenskih mitoloških starinah (Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo 1940) tudi o obrednih jedeh naših prednikov. Med obrednimi jedmi, ki so jih darovali in uživali, omenja razen kruha, medu in sira tudi kašo. Pisec pravi, da je bilo prosu posebno v čast, ker je bila po starem arhivskem verovanju prosena kaša s sklado prispeleba sonca. Sončno božanstvo so castili kot varuha zakonske zveze in zaradi tega baje je še do novejšega časa žiljska nevesta zvečer pred poroko prestrela gostom s sklado kaše. Naši predniki so kuhali kašo ob krstu na čast rojenicam; kuhali so jo s posebnim obredom, ki je izviral iz vere o navzočnosti umrlih sorodnikov. Znanstveniki tudi omenja, da je šest letovljnj carigradski koncil v letih 680/81 prepovedal »priljubljeni« jedi in jo na drugi božični dan na čast poročinam bolečinam svete božje Matere dajati poročinicam. Da je bilo pri naših prednikih razširjeno obredno, pogansko kuhanje kaše, ko so bili že kristjani, spredvidimo tudi, da so spovedniki vpraševali, ali je vernik ob božiču kupal kašo. Ponekod na Ruskem imenujejo drugi božični praznik »babi kaša«. Pri nas so praznovali rojenice z »drugim mizo« ob božiču. Potemtakem bi naj bila prosena kaša v zvezi s čašenjem sonca in božanstvom rodovitnosti. Bila je obredna jed, ki so jo jedli ob porokah in rojstvih. Toda obrednih jedi niso le jedi, temveč so jih tudi darovali mrtvim prednikom, odnosno božanstvom. — Nas pa dandanes zanima prosena kaša, seveda predvsem kot jed, ki ima mnogo več opravil s stvarnostjo kakor bajeslovjem. Ne prihaja sicer tako pogosto na mizo, ker naši kmetje ne pridujejo posebno mnogo prosa, zato se nam pa zdi prava praznična jed, ko se z njo slačkamo, četudi ni kuhana na mleku.

Spalato: Odstranjevanje hišic, prizidanih k Dioklecijanovi palači, da se izolira ta rimska zgodovinska znamenitost

korističal, čeprav vsebuje važne sirovine. Z novo sintezo beljaka je bila pa pridobljena iz luga važna izhodna snov za prehrano, ki bo na razpolago v velikih množinah. Biološka sinteza beljaka omogoča torej na eni strani izdelovanje beljaka sintetičnim putem, na drugi strani pa nudi važno možnost izkoriščanja sulfidnega luga. Nov postopek prihaja v poštev v prvi vrsti za tiste države kjer je razvita industrija stanične volne.

Madžarski se obeta dobra letina

Madžarsko kmetijsko ministrstvo je zbralo podatke o stanju posevkov. V zadnjem poročilu je bilo še rečeno, da proti nevarnosti suše. Zdaj je pa tudi ta nevarnost odstranjena, ker je ob koncu maja na Madžarskem močno deževalo. Pšenica je kazala ponekod slabo, pa se je po dežju popravila. Jaro žito je v toplejših krajih že v k'asju. V splošnem kaže žito dobro. Isto velja za krompir. Sladkorno in navadno peso so bili napadi škodljivci, ki jih je pa dež precej pokončal. Po nekaterih krajih je bilo žito pozeblo in tam so posejali večina solnične. Sadje kaže povsod zelo dobro. Prve črešnje so se že pojavile na trgu.

Davek na vstopnice in knjige v Bolgariji

V Bolgariji je stopil v veljavo zakon o kulturni zbornici. Prosvetni minister je v zvezi s tem izjavil, da se bo v bodoče pobiral poseben davek od vseh vstopnic in šolskih knjig. Od vstopnic po 5 do 10 levov se bo pobirala pristojbina 1 lev, od vstopnic po 10 do 100 levov pa 2 leva. Vstopnice, ki stanejo nad 100 levov, bodo obdavčene s petimi levji. Gre za gledališke, kinematografske, koncertne, sportne, plesne in druge vstopnice. Tudi od vseh šolskih knjig se bo pobirala posebna pristojbina, in sicer 1 do 5 levov. Od knjig, prevedenih iz tujih jezikov, se bo pobirala pristojbina po 500 levov od vsakega prevoda. Od vsake povesti, prevedene iz tujih jezikov, bo pa treba plačati 100 levov. Domača literatura ne bo obdavčena.

V sanjah spóčet

V 17. stoletju je neka žena iz Aiguemera po štiriletni odsotnosti svojega moža porodila sinčka. Zlobni jeziki so jeli seveda takoj šušljati, da je varala moža. Toda žena se za to ni dosti zmenila. Trdila je namreč, da je zanosila v sanjah, ko se ji je prikazal njen mož. Zadeva je prišla pred sodišče in obravnavala se je v Grenobleu. 13. februarja 1637 je bila objavljena razsodba. Sodišče je proglasilo ženi zagovarjanje za točno in dokazano. Razsodba se je naslanjala v prvi vrsti na izjave zdravnikov in starih žen, ki so trdile, da je možno, da žena v sanjah zanosí.

POMOC

Mirko pripoveduje v družbi:
— Niti beliča nisem imel v žepu. Moral sem odnesti uro v zastavljalnico.
— Branko ga pomilovalno pogleda:
— O, če bi bil slutit to!
— Kaj, mar bi mi bil lahko pomagal iz zadrege?
— Pomagati bi ti ne bil mogel, pač pa bi ti bil dal svojo uro, da bi jo bil spotoma odnesel v zastavljalnico.

Zlato se steka v ameriške zakladnice

USA imajo zdaj za 55 milijard ali okrog 90% vsega zlata na svetu

Prva svetovna vojna je prinesla velike izpremembe v posesti zlata. Leta 1931 je imela Evropa zlata za 14,376 milijard mark. Združene države pa samo za 5370 milijard. 20 let pozneje so imele Združene države zlata že za blizu 20 milijard, torej 4krat toliko kakor prvotno, dočim je Evropa v tem času komaj podvojila svoje zaloge zlata, ki so znašale 27.816 milijard mark. Med prvo svetovno vojno so šle ogromne količine zlata v Ameriko, od koder so dobivali zavezniki orožje in druge vojne potrebščine. Povojnja leta so gospodarsko izčrpano po revolucijah in gospodarskih krizah oslabiljeno Evropo zopet prisilile plačati znaten del svojih naročil v Ameriki z zlatom, odnosno sprejeti kredite, ki jih je bilo treba plačevati v zlatu. Tako se je zlato vedno bolj kupičilo v Ameriki in posledica je bila, da je ameriški kapital dobival vedno večji vpliv na evropsko gospodarstvo.

Ob začetku sedanje svetovne vojne je znašala vrednost zlata na svetu približno 60 milijard mark. Od tega je imela Amerika 39,9 milijard ali 66% vsega zlata, dočim je imela še sedem let prej komaj 30%. Že 1. septembra 1939, so po zalogi zlata vse države daleč zaostajale za Ameriko. V veliki razdalji ji je sledila Francija, ki je imela približno 26% vsega evropskega zlata. Na tretjem mestu je bila Anglija z 2,64 milijarde na četrtem Nizozemska 1,98, na petem Švica z 1,8, na šestem in sedmem Argentina z 1,04 in 1 milijardo, na 23 mestu Nemčija, ki je imela zlata samo za 117 milijonov mark. Nemčija je bila torej v pogledu zlata za mnogo manjšimi državami Švedska je imela zlata za 858 milijonov mark, Rumunija za 341, Norveška za 266, Portugalska za 206, Danska pa za 132 milijonov. Za Nemčijo so bile Finska, Iran, Estonika, Litva, Irska, Island in druge manjše države. Italija je imela zlata za 480, Japonska pa za 406 milijonov mark. O sovjetski Rusiji uradnih podatkov ni na razpolago. Imela je baje zlata za 2081 milijard. Amerika je imela leta 1939, za 9 milijard zlata več kakor vse druge države sveta.

Začetkom sedanje svetovne vojne je postala Amerika zopet glavna dobaviteljica

sovražnikov držav osi. Zopet se steka zlato v ameriške zakladnice. Evropske države, ki jih je zasedla Nemčija, so morale večino svojega zlata izročiti Ameriki. Med nje spada tudi Francija, po zalogah zlata druga najmočnejša država na svetu. Amerika je pa znala spraviti pod svoj gospodarski in politični vpliv še druga velika področja zlata. Anglijo je potisnila v stran in tako si je zagotovila glavni dobitek od vojne. Zdaj ima Amerika v rokah okrog 90% vsega zlata. Vrednost ameriškega zlata znaša okrog 55 milijard mark.

Kopernikova spominska znamka

Nemška poštna uprava za vzhodne pokrajine je izdala ob 400 letnici smrti zvezdoslavca Nikolaja Kopernika 14. maja posebno znamko vinsklo rdeče barve s pretilskom 24. maj 1543 — 24. maj 1943. Na znamki je slika Kopernikove glave, posneta po posebni znamki, ki je izšla 20. novembra 1942 v seriji »Nosilci kulture v področju Vistle«. Kopernikova spominska znamka se je tiskala v dunajski državni tiskarni. Njena vrednost je en zlot plus 1 zlot doplačila za Hitlerjev kulturni fond.

Umetno izdelan beljak

K poskusom pridobivati nove sirovine biološkim putem spada tud problem umetnega izdelovanja beljaka. Že med prvo svetovno vojno in po nji so delali poskuse z izdelovanjem beljaka sintetičnim putem. Ti poskusi so s pomočjo nove biološke sinteze beljaka dosegli zdaj uspeh, ki bo imel važne posledice. Umetno izdelani beljak se da uporabiti v gospodarske svrhe. V Nemčiji je umetno izdelovanje beljaka že široko organizirano.

Postopek sloni na biološki podlagi. Narava sama izdeluje beljak. V ta namen je potrebna posebna vrsta glivice, ki vsebuje njena substanca v posušeni obliki na 50% beljaka. V velikih stolpom podobnih posodah goje v posebnih hranilnih raztopinah glivice. Sulfitemu lugu se dodajo kot hranilna raztopina še nekatera hranila. — Doslej se sulfinitni lug nikoli ni v celoti iz-

Spremembe v hrani

Velika sprememba v naši hrani je nastopila, ko se je v začetku prejšnjega stoletja pri nas bolj razširil krompir. Kmetje so se sicer dolgo branili krompirja in najbrž bi se pridelovanja še ne oprijeli tako hitro, če bi ne sprevideli v letih lakote po napoleonskih vojnah, posebno l. 1817, kako pomembno živilo je krompir. Večkrat je bilo že ugotovljeno, da ni bilo več prave lakote, ko se je razširil krompir, ki je začel nadomestovati moko. Prejšnje čase so se ljudje pri nas, zlasti kmetje, hranili predvsem z močnatimi jedmi. Poslej se jim ni bilo treba več tako zelo bati slabih žitnih letin, ker niso več porabili toliko žita. V začetku so kmetje cenili krompir bolj kot živalsko krmo kakor človeški živeč. Tako so kmetje na Češkem pridelovali krompir, ko se je pridelovanje začelo širiti, predvsem za krmo. Tudi pri nas ljudje niso znali v začetku pravilno ceniti krompirja. Krompir je začel sčasom izpodrivati nekatere druge pridelke, da jih niso pridelovali več kakor prejšnje čase. Sicer drugi pridelki zaradi tega niso še izgubili svoje veljave in jih tudi niso pridelovali mnogo manj, prav tako so pa kmetje še vedno cenili stare jedi. Toda stare jedi poslej niso prihajale več tako pogosto na mizo. Jedinik je postal bolj pester. Na kmečko kuhinjo je seveda tudi nekoliko vplivala meščanska, zlasti v krajih, kjer so morali dokupovati živeč. Tako se je kmetom zelo priljubila čevca, ki je začela izpodrivati tečne žganice, prežganko in druge podobne dobrote, namenjene za zajtrk. V starih časih se je kmet zajtrkal pošteno najedel, da je lahko delal časa vzdiral pri težkem delu. Tu in tam so se kmečki delavci zajtrkali prav za prav najdeli skoraj za ves dan, kajti za keso večjih ni časa, ko mora tudi gospodinja iz hiše, tako da si opoldne iz osvežitve grlo s kakšno zelenjavo. Kmetje so se navadili jesti tudi riž, ki pa ne odtehta kaše. Tako se je kmečki jedilnik vedno bolj spreminjal, da so tu in tam začeli opuščati prastare domače jedi.

Najboljše kmečke jedi

Kmetje dobro razločujejo med prazničnimi in snavadnimi jedmi. Nekatere jedi pridejo na mizo samo ob praznikih. To velja predvsem za mesne jedi. Sicer uživajo boljše jedi tudi vsaki dan in delavnih, ki so pa tudi slovenski dnevi, namreč, ko opravljajo kakšno pomembno in težko delo ter najraje delavce. Meščani ne delajo takšne razlike med praznično in delavniško hrano (tudi med vojno ne). Predvsem meščani v navadnih razmerah pojedjo več mesa. V mirnem času je govedina dan za dnem na meščanski mizi. Kmetje se pa masijo z govedino navadno le ob največjih praznikih. Bolj pogosto uživajo svinjino in v hribovitih krajih večje mесо, vendar spadajo vse mesne jedi med praznične. Sploh velja mесо na kmetih tudi najboljše jedi. Kljub temu pa poznajo pravi kmetje še druge praznične jedi, a ne v vseh naših pokrajinah. Med najboljše jedi spadajo pogače, ki so se ohranile najbolj še v Slovenskih goricah. Tam poznajo celo vrsto pogač, kdor je kdaj jedel pogače, bo priznal, da ni boljše poslastice na svetu. Pogače so pa morale biti seveda pristne narejene ter spetene po prastarem načinu. Naši predniki so znali peč pogače iz vrst mok. Pogače navadno pečejo brez uporabe kvasa. Poznajo pa tudi kvasenice iz pšenične moke, a to niso prave pogače. Najboljše pšenične pogače so g'banice ali gibanje pe-

GEORGES OHNET

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Ni hotel misliti svojo misli do konca, kajti če bi imela njegova žena in oče prav, bi moral izpremeniti vse svoje življenje, kajti njegovo življenje bi bilo v tem primeru ena sama goljufiva prevara. Toda kako naj ga izpremeni, ko mu je pa postalo življenjska nujnost vse, kar so ga naučili njegovi bivši tovariši v razuzdanosti in pijančevanju? Ah, raje prevaro in razuzdanost s tistimi, ki znajo razvneti njegove misli kakor resnico in pamet z njimi, ki ga raje, kako je treba redno in trezno živeti. Da, izgubljen sin in izneverjen mož je. Da, strahopetnež je, podlež in ničvernež. In vendar je dajal prednost vsemu temu pred pustim in dolgočasnim treznim življenjem. Če bi mu bila odmerjena samo ena ura življenja, bi se odločil za njo, samo da bi bila polna niasid.

Tako namizljivo si je dajal sam odvezo od svojih greh... zavedal, da je njegova dolžnost živeti parno, toda na drugi strani je pri-

znaval, da tega kratko malo ni zmožen. Odpovedoval se je samemu sebi z omahljivostjo, vredno takega slabšča. Odločil se je za svoj moralni razvrat, za žrtvovanje vseh svojih dolžnosti, samo da bi mogel zadostiti svoji nizkotni čutnosti.

Tako daleč je bil že prišel v svojih mislih, ko se je pojavila na ovinku ceste črna točka. Naglo se je bližala in Kristijan je kmalu videl vse njene podrobnosti.

Opazil je dva konja in kočijo. V jasnem ozračju je spoznal Etiennetto, ki je sama krotila dva iskra vranca, prežena v kočijo. Vstal je in v trenutku, ko je skočil na cesto, se je kočija ustavila pred njim. Skromno, toda z izbrano eleganco oblečena mlada žena je skočila iz kočije in naročila zadaj na kozlu sedečemu kočijažu:

— Vrnite se v grad. Jaz pojdem peš po bregu reke.

Kočija je oddrdrala. Etiennetta je pa podala Kristijanu roko, rekoč:

— Dober dan. Vidiš, kako strašno radovedna sem. Misel, da bi si mogla ogledati vašo žganjarno, mi niti za hip ni šla iz glave... in tu me imaš...

— Torej si hočeš samo ogledati našo žganjarno?

— Ah, morda sem prispela malo tudi zavoljo njenega mlajšega lastnika... Čeprav samo zato, ker je on tisti, ki mi mora odpreti njena vrata.

Pozorno si jo je ogledal. Bila je vesela, vedla se je čisto naravno, kakor da jo izlet v žganjarno silno veseli. In bila je tako prijazna, kakor v svojih najlepših dneh. Prijela ga je pod roko in ga potegnila

za seboj, da je hodil hitro. Niti v njenem vedenju, niti na njenem obrazu ni nič pričalo o kakršni koli preračunljivosti ali pripravah. Veselila se je in v pokakovala kakor šolarica. Saj je bila izborna igralka.

— Kaj pa poreče na to tvoj ravnatelj? — je dejala.

— Gospod Moulin — no, kaj bi rekel — najbrž bo mislil, da sprejemam poset krasne dame...

— A delavci?

— Delavci? Oh, gledali te bodo in pri tem boš imela občutek, da hrepene po tebi kakor vsi možki, čim te zagledajo.

— Moški? Oh, saj res, ti ne misliš na nič drugega.

Zavila sta na tovarniško dvorišče. Skozi široka vrata so bile položene železniške tračnice, po katerih so prevažali sode in zaboje steklenice na ladje, zasidrane ob bregu reke. Vagoni so bili že pripravljani. Nadzornik je štel sode in steklenice ter pazil na to, da bodo prav naloženi. Delavci in nameščenci so za hip ustavili delo, ko so zagledali Kristijana in Etiennetto, potem so ju pa pozdravili in nadaljevali svoje delo.

— Kaj ti delavci nič ne pijo, čeprav so pri viru? — je vprašala Etiennetta radovedno.

— Piti jim je strogo prepovedano po delovnem redu — sicer jim pa to itak niti na misel ne pride. Neprestano žive v hlapih alkohola in tako so se jim opojne pijače že pristudile. V začetku so vsi seveda v nekaknem stazju pijanosti, saj stalno vdihavajo vonj likerjev. Kmal, se pa temu privajajo. Zdi se,

da njihov okus zaradi neprestanega stika z alkoholom povsem otopi.

— In to je velika sreča, kajti če bi jih mikalo pokusiti vse naše izdelke, bi bili vedno pijani.

Med pogovorom sta prišla v Kristijanov kabinet. Na veliki mizi so stale steklenice z vzorci in s šilci za pokušanje prav kakor tistega dne, ko se je Kristijan v tem kabinetu napil s Thardom. In bilo je tudi prvič od tistega dne, da je Kristijanova noga stopila sem. Primaknil je Etiennetto stol in sedel. Uganila je, da hoče navezati pogovor, ki bi utegnil biti za njo mučen in zato si je prizadevala čim bolj odgovoriti ga. Hlinila je veliko radost, da lahko sedi s Kristijanom sredi njegovega običajnega dela in hlinila je to z očarljivo vnamo.

— Pojasi mi proces proizvodnje, — je dejala, — ker bi rada povedala svojemu dragemu grofu, kako se kuhajo ti sloveči likerji, ki jih tako rad pije... in jaz tudi...

— Ah, če želiš, ti dam pokusit nekaj, česar še ne poznaš. V posebnem kabinetu imam stare vzorce, v steklenicah, zavitih v pajčevine. To so sijajni vzorci... z njimi postrežemo samo prvim strokovnjakom, če se oglašijo pri nas.

— Kraljem ali princem... vladarjem ali milijonarjem... No, dobro, o tem se bom sama prepričala. Znaekrat mi pa pripoveduj in pojasi...

— Ah, mnogo enostavneje bo, če stopiva tja in pogledava...

Pozvonil je in prišel je Moulin.

Izreki

Kozmetika živi od tega, da ženske prepričuje, da so mnogo lepše, kakor jim priznava zrcalo.

Star indijski pregovor pravi: Kdor nad vara samega sebe, se bo rodil drugič kot ženska.

Kozmetika propagira vulgaren tip lepote... ki ni prikladen za vsako žensko.

Ljudstvo pravi, da je obraz zrcalo duše. Če je to res, je razumljivo, zakaj ga toliko žensk zamaže.

Zakaj je hazardiranje prepovedano, zakon pa ne? Zakon je tisočkrat nevarnejši od vsakega hazardiranja.

Daj cesarju, kar je cesarjevega, bogu, kar je božjega, ženski pa, kar je moškega.

Zakon je zato socialna ustanova za zaščito otrok, ker socialne ustanove za zaščito otrok nimamo.

Vsi srečni zakoni so si podobni, toda vsak srečen zakon se zdi nesrečen na svoj način.

Mnogim ženam so lepe obleke cilj življenja. Svoje može smatrajo samo za priviske, ki jih je treba prenašati, ker omogočajo ženam doseči življenjski cilj.

Vztrajati pred lepo žensko v platoničnem občudovanju njene lepote in plemenite duše je prav tako netaktno, kakor če dobi človek v dar srebrno bombonjero, pa se vpričo darovalca veseli samo bombonov v nji.

Vsi srečni zakoni so enaki. Nasprotno ima pa vsak nesrečen zakon v svoji nesreči nekaj svojega.

Mnoge ženske ne morejo prebiti v globino moške duše, ker se predolgo zadržujejo na — kravati.

Oprostiti napako eni ženski pomeni isto kakor naročiti se na isto napako druge ženske.

Samo nekaj je na svetu dolgočasnejšega od izvestnega tipa ženske: drugačen tip ženske.

Vse ženske lažejo. Tiste, ki se nam zde iskrene, so pa laživke, ki jih še nismo razkrinkali.

Nekoč so bili pesniki dolgočasna bitja z dolgimi lasmi. Zdaj se je vse izpremenilo: zdaj pesniki strizejo lasa.

Izgubiti iluzije je lažna fraza. Iluzije se nikoli ne izgube, temveč samo menjavajo.

Nezaposleni se pritožujejo čez nezaposlenost, zaposleni pa čez prezaposlenost.

Delo je grobnica grdih misli in želja, t da izvor sreče in zadovoljstva.

Velika nesreča je v tem, da ugaajo vsakemu človeku delo samo tedaj, če dela kdo drugi.